

KLAGANDE

Svensk FastighetsFinansiering AB (publ), 556985-7229

Ombud: Advokat Jonas Gombrii och biträdande jurist Stephanie Grubeck

MOTPART

Finansinspektionen

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Stockholms dom den 4 februari 2025
i mål nr 19003-24, se bilaga A

SAKEN

Sanktionsavgift

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten avslår överklagandet.

Avgörandet är elektroniskt undertecknat

Dok.Id 705577

Postadress
Box 2302
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 5

Telefon
08-561 690 00
E-post: kammarrattenistockholm@dom.se
www.domstol.se/kammarratten-i-stockholm/

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:00

YRKANDEN M.M.

Svensk FastighetsFinansiering AB (SFF) yrkar i första hand att någon sanktionsavgift inte ska tas ut och i andra hand att sanktionsavgiften, helt eller delvis, ska sättas ned. SFF för fram bl.a. följande.

SFF har en begränsad verksamhet som uteslutande består av att uppta lån från marknaden genom utgivande av obligationer och utlåning av medel till sina fem ägare, varav Wihlborgs Fastigheter AB (Wihlborgs) är en. Ägarna har varsin representant i SFF:s styrelse och vid beslut som rör någon av ägarna deltar inte den ägarens styrelserepresentant i handläggningen.

Den aktuella transaktionen skedde inom ramen för SFF:s kassahantering som sköts av bolagets VD och som styrelseledamöterna inte på något sätt deltar i. Dessutom har SFF en extern kapitalförvaltare som löpande hanterar placering av bolagets tillgångar. Styrelsens och ledamöternas uppgifter har genom aktiv bolagsstyrning varierat beroende på transaktionstyp. Vid den aktuella transaktionen har **AA** inte varit involverad.

AA var vid den aktuella tidpunkten styrelseledamot i SFF men utförde inte ledningsuppgifter i den mening som krävs enligt marknadsmissbruksförordningen¹. Han var avskuren från möjligheten att påverka beslut om transaktioner, särskilt i förhållande till värdepapper som emitterats av Wihlborgs. SFF var därmed inte närstående till **AA** och hade därför ingen skyldighet att anmäla transaktionen. Även om SFF ska betala en sanktionsavgift så finns det skäl för att sätta ner avgiften helt eller delvis med hänsyn till de försiktighetsåtgärder som bolaget vidtagit för att undvika intressekonflikter och närståendepositioner.

Finansinspektionen anser att överklagandet ska avslås.

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 596/2014 av den 16 april 2014 om marknadsmissbruk (marknadsmissbruksförordning).

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Grund för ingripande

AA var vid tidpunkten för den aktuella transaktionen en person i ledande ställning i Wihlborgs. Han var samtidigt ordinarie styrelseledamot i SFF. Den första frågan kammarrätten ska ta ställning till är om AA vid tidpunkten utfört ledningsuppgifter i SFF i den mening som avses i artikel 3.1.26 d) marknadsmissbruksförordningen.

Vad som avses med att utföra ledningsuppgifter definieras inte närmare i förordningen. Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten, ESMA, har dock i ”Frågor och svar” uttalat sig om tolkningen av artikel 3.1.26 d) i förordningen. Enligt ESMA omfattar bestämmelsen en person i ledande ställning hos en emittent som deltar i eller påverkar beslut i en annan juridisk person om transaktioner i emittentens finansiella instrument.

Ett bolag som bildats enligt en nationell rättsordning existerar endast i kraft av den nationella lagstiftning som innehåller bestämmelser om bolagets bildande och drift (se t.ex. VALE Építési, C-378/10, EU:C:2012:440). Frågan om någon utför ledningsuppgifter enligt förordningen får därför enligt kammarrätten avgöras med utgångspunkt i svenska associationsrättsliga regler, i detta fall aktiebolagslagen (2005:551), ABL.

Enligt 8 kap. 4 § ABL ska styrelsen svara för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Styrelsen ska även fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation samt se till att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska förhållanden i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Styrelsen får enligt 8 kap. 27 ABL utse en verkställande direktör som då enligt 29 § ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer

och anvisningar samt vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Av förarbetena till ABL (prop. 1997/98:99 s. 79) framgår att styrelsens ställning som ett överordnat organ i förhållande till den verkställande direktören innebär att styrelsen kan välja att själva avgöra ärenden som ingår i den löpande förvaltningen. Den verkställande direktörens rätt att sköta den löpande förvaltningen upphör därför i den mån styrelsen tar sin bestämmanderätt i anspråk.

Mot bakgrund av styrelsens överordnade roll, med befogenhet att styra förvaltningen och ge anvisningar till en verkställande direktör, får en styrelseledamot i ett svenskt aktiebolag enligt kammarrätten som utgångspunkt ha ett sådant inflytande över verksamheten, och därmed även bolagets kapitalförvaltning, att denne får anses utföra ledningsuppgifter.

Det är Finansinspektionen som ska visa att förutsättningarna för att besluta om en sanktionsavgift är uppfyllda. Om en person är styrelseledamot i ett bolag anser dock kammarrätten att det kan presumeras att denne utför ledningsuppgifter. Det är då den anmälningsskyldige, som lättast kan föra bevisning om att den aktuella styrelseledamotens uppgifter inskränkts, som ska visa att styrelseledamoten inte utför ledningsuppgifter. Enligt kammarrätten ska det göras en sammantagen bedömning utifrån samtliga omständigheter i det enskilda fallet.

SFF har gett in en attest från dess verkställande direktör, som även är verkställande direktör i bolagets serviceagent Hansan AB. Enligt attesten sköter Hansan AB bolagets likviditetshantering och SFF:s styrelse fattar endast årliga beslut om bolagets uppdaterade finanspolicy. Styrelsen beslutar inte om köp eller försäljningar utan fastställer endast vilka mandat som ska finnas på respektive ägarbolag och vilka löptider som ska

accepteras på placeringarna. Det är den verkställande direktören som genom delegation köper värdepapper. De enskilda styrelseledamöterna har inte mandat att köpa värdepapper. Bolagets firma tecknas av två styrelseledamöter i förening och AA skulle i praktiken aldrig ensam kunna köpa värdepapper då han saknar behörighet att göra det.

Enligt kammarrätten framgår det visserligen att det är den verkställande direktören i SFF och Hansan AB, och inte styrelsen eller enskilda ledamöter, som genomför bolagets köp av värdepapper. Den verkställande direktören är dock underställd styrelsen och det har inte getts in någon dokumentation, utöver den verkställande direktörens uppgifter, som visar att styrelsen delegerat kapitalförvaltningen till den verkställande direktören eller att förvaltningen ordnats på så sätt att AA på något sätt inte kunnat påverka bolagets beslut om transaktioner i Wihlborgs. Däremot framgår det av den verkställande direktörens uppgifter att styrelsen årligen fattar beslut om förutsättningarna för transaktioner i ägarbolagen. Även om AA inte på egen hand kunnat besluta om eller genomföra transaktioner i Wihlborgs visar utredningen enligt kammarrätten inget annat än att styrelsen, och därmed AA, haft ett sådant inflytande över bolagets kapitalplaceringsbeslut att han ska anses ha utfört ledningsuppgifter i bolaget. SFF har därför varit skyldigt att anmäla den aktuella transaktionen till Finansinspektionen. Eftersom anmälan kom in för sent har Finansinspektionen haft grund för ingripande. Det har enligt kammarrätten inte kommit fram några skäl för att avstå från ingripande.

Sanktionsavgiftens storlek

När det gäller sanktionsavgiftens storlek gör kammarrätten inte någon annan bedömning än den förvaltningsrätten har gjort. Det har inte kommit fram skäl för att sätta ned avgiften ytterligare. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (KR-01).

I avgörandet har deltagit lagmannen Annika Lowén (ordförande),
kammarrättsrådet Susanne Ericson och tf. assessorn Felix Holmgren
(referent).